

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Балананка Побідоносцева.

«Чехів не хочу, Поляків не люблю, а Русинів не знаю» — ось до чого договорив ся репортер «N. fr. Press-и» з оберпрокурором святийшого синода!

Чехів Побідоносцев «не хоче», бо они переймали ся на скрізь німецькою культурою, котру оберпрокурор яко закостенілий «москвич» зачисляє до «гнилого запада».

Поляків «не любить» Побідоносцев з расового антагонізму, бо Поляки не лише остоюють ся при своїй народности, але і під покривкою католицизму проявляють експанзивну силу в Росії.

А Русинів Побідоносцев «не знає», бо система омосковченя — не велить єму знати трицять мільонового народа.

Православний pontifex maximus цікавий собі чоловічок, а ще цікавіші его погляди на славянський сьвіт. Він «хотів» би Чехів, наколиб они переняли ся московскою культурою з єї царизмом і православем. «Полюбив» би Поляків, наколи би они зrekli ся своєї національної індивідуальности та з всею пасивностю заховали ся супроти національної централістичної системи московскої. А Русинів «узнав» би Побідоносцев окремим народом, як був би мав хоч дрібку охоти, обізнати ся чи то з історією держави, в котрій живе, чи то з історією літератури, хоч би лише самого Піпіна.

Оберпрокурор святийшого синода віддав однакож позаросійским Славянам своїми ревелациями велику прислугу. Він жеж розкрив перед ними погляди офіціальної Росії і указав Славянам в перспективі всі ті блага, якими би їх наділено, наколиб колись довело ся сим Славянам прийти під скиптр московскої імперії. А добро се дасть ся уняти в слова: Лізь в московско-православний мішок і — мовчи!

Побідоносцев хвалить собі Паляцкогo. Чому? Бо Паляцкий, як і Коляр, Ганка і другі їх сучасники жили надією і фантазією «взаїмности і братерства славянського», вірили в славянську програму Александра I. Нині, по часах Николая і єго наслідників, позаросійські Славяни знають дуже докладно, хто є Росія? А знаючи Росію, австрійські і балканські Славяни зовсім не оглядають ся на «патронат» Росії, про котрий маячив репортер «N. fr. Press-и», а своїми силами дбають про свою національну культуру і своїми силами добивають ся політичних прав в середущій і полудневій Европі. Національна сьвідомість, а за нею і національний індивідуалізм скріпились так сильно у позаросійських Славян, що жаден з сих славянських народів не потоне вже в пучині московскої. Взаїмність славянська розвиває ся, але лише поза границями Росії. Позаросійські Славяни плекають єї в себе чим-раз інтензивнійше і стремлять до коаліції славянської, заснованої на гуманній ідеї вольного Славянства, що далеко відбігло від панмосковщини і оправославленя. Побідоносцев мабуть знає про ті змаганя позаросійських Славян дуже добре, наколи перед репортером «N. fr. Press-и» поневолі признав ся, що die Trauben sind zu sauer, що єму не понутру ні Чехи з західною культурою, ні Поляки з своєю агресивностю, ні Русини з своїм сепаратизмом.

Ми можемо притім заручити оберпрокуророви святийшого синода, що на «патронат» московський не ласі також ні Словінці, ні Хорвати, ні навіть Мадярами томлені угорські Русини та Словаки. Австрійські Славяни доборолись в послідних десятиках літ більших свобод горожанських, національних та політичних посеред Німцями, ніж Поляки та Русини в Росії, в тій псевдославянській державі. А і се

факт неоспоримий, що балканським Славянам живе ся нині побіч Туреччини свободнійше, ніж «братям» Славянам в Росії.

Два славянські сьвіти витворюють ся на наших очах: один австрійско-балканський, вольний, федераційний; другий російський, ходячий в армії централізму московского. Що Росії вольне славянство солею в оці — се ми знаємо дуже добре, як не меньше розуміємо і те, що дух вольного славянства перейде небавом і крізь російські кордони і попутає рахунки всяким Побідоносцевим і як там ні звуть ся всі ті утоністи панмосковські. Поляки і Русини російські не розплинуть ся в московськє море, а розживуть ся і там своїм житєм. Наколи австрійських Славян не з'їла централістична система німецька в часах від Йосифа II. по Метерніха та Баха, то Поляки і Русини остоять ся на певно і проти національного та релігійного централізму московского. Живо-го народа не убіє брутальна сила, як не убили Поляків всякі ордени німецькі, а Русинів десятки азійських орд. Без російского «патронату» зросли ми в силу, без сего патронату і обійдемось.

З одним поглядом Побідоносцева годимось лише, а то з єго оцінкою звісного Комарова. Єго назвав оберпрокуратор чи не комедиянтом сьмішним для Росії, людиною, з котрою в Росії ніхто не числить ся. Ми ручимо д. Побідоносцеві, що і в Австрії, на торжестві Паляцкогo, ніхто не числив з редактором «Света». Але ми радимо Побідоносцеві, наколи верне в свій Пітер, таки подати руку Комаровові, бо що до руско-українского народа, то погляди комедиянта-Комарова годять ся зовсім з поглядами оберпрокуратора святийшого синода. Комаров задув по з'їзді археологічнім в Київі в ту саму трубу негачії Русинів, що і оберпрокуратор московскої церкви перед жидом-репортером з

4 **ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.**

„ГАНУСЯ“.

(Далі.)

ЗЕЙДЕЛЬ.

Маєш щастє, що взяла ноги за пояс, бо інакше я був би тобі всадив кілька бохняків під ребра. Вже би ти була мала досить! Не оглядала би ся, аби іще більше обірвати. Вже я се знаю!

ПЛЄШКЕ,

(що вийшов був на хвилину, вертаєть ся назад.)
Така сесе дівчина... Така сесе дівчина.

ЗЕЙДЕЛЬ.

Я хотів би дуже позганяти її мухи із носа. Коби я був ту управителем, взявби собі добру березову вітку та — бачив ти — вона би вже працювала. Така дівка як сесе... вона молода та дужа. Якого її чорта вислужувати ся в домі убогих.

ПЛЄШКЕ.

Я найшов ось — іще малий кусник... кусник... малий кусник цукру — іще... ось іще, ба — найшов.

ГАНКЕ,

(втягає з себе запах грогу.)

Та я зажорувала би також колись дуже радо.

СЛУГА ШМІД,

(входить з ліхтарнею. Напрасно та довірочно.)

На бік, пан вїйт їде.

(Входить вїйт Бергер, капітан резерви. Малі вуса, молодече іще, добродушне лице, та сильно вже сиве волосє. Довга намітка, повна елеґанції, та паличка. Фільцовий капелюх сидить на голові з фантазією на бік. Щось буршівського так і бе із його цілої постаті.)

МЕШКАНЦІ ДОМУ УБОГИХ.

Добрий вечір, пане вїйте! Добрий вечір, пане капітане!

БЕРГЕР.

...Брий вечір! (кладає на бік капелюх, паличку та плац. З поважним жестом): Ну, тепер геть відсе! Шмід випихає старців та виганяє їх до задньої кімнати.

БЕРГЕР.

Добрий вечір, пане Готвальде. (Подає йому руку.) Ну, що-ж тут дієть ся?

ЗЕЙДЕЛЬ.

(Підходить наперед.) Простїть, пане вїйте.

(Витає його з давньої військової навички так що бе рукою до чола.) Я мав іще діло в кузні. Я хотів собі дати нагострити сокиру. Та коли їду так з кузні... то є там, знаєте, коло кузні Євхнера... то є там став. Можна би може сказати половина моря. (До Готвальда.) Ну так, правда? Він може буде такий завеликий? Та як пан вїйт будуть може знали: є там одно місце, що ніколи не замерзає. І ніде і ніколи вам воно не замерзає. Я був іще малим хлопчиною...

БЕРГЕР.

Ну — і? І що-ж там було?

ЗЕЙДЕЛЬ,

(знова бе рукою до чола.)

Ну, коли так їду із кузні — місяць як раз дрібку викотив ся із за хмара — то чую вам так якби що стогнало. Ну думаю собі, той десь добре втяв якусь штуку. Але бачу вже також, що хтось є в ставу. Та все тудя прямує на не замерзле місце. Я наробив крику — та він вже щез. Ну я, можете собі подумати, біжу до кузні, взяв дошку, нічого кажу та далі на став. Дошку на лід. Раз, два, три — та вже таки тримаю її за снідицю.

БЕРГЕР.

Ну, хоч раз ви щось путнього зробили! Бо зрештою все чуємо то про бірку: то голову про-

N. fr. Presse. Die schoenen Seelen fanden sich. На тім полі зійшлась офіційна Росія з неофіційною. Тількиж на біду Комарова і Побідоносцева з Росією така сама справа, як з тими мільярдами звезд на небі. Русь буде існувати чей ті звізди, хоч їх «не знає» і сам московский pontifex maximus...

До ситуації.

Гр. Тун виїхав 18-го вересня вечером до Мерану, щоби там здати справу цісареві з внутрішнього положення. До сеї поїздки навізують опозиційні дневники, а радше їх інспіратори і заравом кандидати до міністерияльних тек, надію, що кабінет гр. Туна небавом вже уступить. Ми перед двома тижнями зазначили вже на основі певних даних, що гр. Тун зовсім не держить ся судорожно достоїнства президента кабінету і що він кожної хвили готов уступити, наколи его уступлене сталося би початком уздоровлення сумних відносин в Австрії. Нас проте не заскочила би вість о уступленю гр. Туна несподівано, а з другої сторони і гр. Тун не дуже би зажурился, наколи би корона звільнила его від тяжкого труду управляти Австрією. Гр. Тун наміряв подати ся до димісії ще в часі недавних нових переговорів з Сельом в справі поправи деяких точок угорської угоди. Не було би проте нічого дивного, наколи би гр. Тун тепер просив корону о увільнене з «дому роботи». Аспіранти до портфелів вирости, то най би і сакоштували приємностей чи то ресортових міністрів, чи проводу кабінету.

В Австрії бувало звичаєм, що по уступленю кабінету парламентарного або кабінету більшости, на міністерияльних кріслах засідало міністерство переходове. Звичай сей міг би і сим разом вийти в уживане, як би не важке питанє, чи урядничий кабінет був би в спроможности перевести через парламент угоду з Угорщиною? Ми сумніваємось однак дуже, чи такий кабінет найшов би в парламенті більшість, що голосувала би за угорською угодою, хиба припустимо, що німецька лівниця нагло змінила би фронт супротив угоди, котру доси уважала так дуже користою для Австрії.

Урядничий кабінет, яко найменше відвічальний, міг би вправді звести язикові розпорядження бар. Гавча, а відтак спасти ся бігетвом. Сю штуку міг би він доказати, але тим самим наварив би слідуєчому кабінетови обструкційного чеського пива, котрого сей кабінет не був би в силі випити. Урядничий кабінет є проте майже неможливий.

Можливий є лише кабінет компромісовий і здає ся, що до сеї ціли змагає заповіджена д-ром Фуксом компромісова конференція. Уложить ся лівниця з правцею на певних умовах на будуче, буде поставлена певна і ясна програма для діяльности парламенту в слідує-

чій сесії, дасть новий кабінет поруку, що він буде австрійським, а не партійним кабінетом; буде зискана певність, що угода з Угорщиною зможе бути довершена, а спір чеської німецької поладнаний в мирній дорозі — то не стоїть нічого в дорозі, щоби керму управи обняв кабінет компромісовий.

Підносимо сю справу нарочно, бо через вчера виринули зовсім відмінні проекти для синації парламенту і Австрії. Іменно приніс «Pester Lloyd» довгу статю ситуаційну, в котрій не радить Австрії змінити конституції, ані заострювати регуляцію, ані витворювати в парламенті нову більшість, а поставити на чолі держави кабінет, котрого програмою було би: вдоволити справедливі і оправдані постулати німецької лівниці, а відтак правити конституційно. Кабінет сей не міг би управляти Австрією ні проти Німців, ні проти Чехів, а тоді — по якімсь часі — витворилось би в парламенті примирене і на основі нового угрупованя сторонництв зложено би новий кабінет парламентарної більшости.

До кабінету сего мусіли би на разі вийти люди не пронунціовані, а такими були би католицькі людовці, побіч них Чехи, Поляки і Словінці. Кабінет сей мусів би так поводити ся, щоби обструкція лівниці змогла перемінитись на звичайну опозицію. А програмою такого кабінету було би:

1) Уложити закон язиковий для всіх коронних країв і 2) означити границі уживаня німецького язика в державних урядах.

Удалось би кабінетови одержати для сих двох точок апробату обох таборів, то можна би гавчівські розпорядження провізорично завісити, з другої сторони окроїти національну програму лівниці, а дальшу акцію в тім напрямі поручити соймам (?).

Автор ситуаційної статі в «Pester Lloyd» бажав би ще окроїти компетенцію §. 14-го, а за те мусіла би лівниця пристати на острійший регулямін. А вкінці кабінет сей мав би обовязок довершити парламентарно угоду з Угорщиною, а тоді можна би взяти ся до реформ економічних, соціяльно-політичних та фінансових.

Зібравши статю «Pester Lloyd» коротко, кульмінує она в тім, щоби спадщину по гр. Туні обняв кабінет теперішньої парламентарної більшости, але зложений з мужів — ідеальних.

Автор статі — а мав ним бути б. міністер фінансів др. Біліньський — противить ся урядничому кабінетови, а хоче на разі управу Австрії віддати в руки Славян та католицьких людовців і ті мали би відтак лівницю довести до компромісу.

Признаємось, що проект сей пахне великим оптимізмом. Хто знає аспірації лівниці, котра вже завтра хоче обняти керму управи Австрії, щоби погуляти над Чехами та Словінцями, а прочим сторонництвам розказувати — той не може повірити, щоби ся лівниця була на стілько терпеливою, щоби рішилась переходити

з обструкції до опозиції, а відтак аж поділитись міністерияльними портфелями.

Можливий компроміс — то лучше зложити его вже на конференції 24-го вересня. Неможливий, то пощож змінити кабінет?

З політичного поля.

Драйфус уласкавлений, а Герен з улиці Шаброль піддав ся. Отсе дві найновіші вісти з Парижа. Уласкавлене Драйфуса підписав президент републики Любе 18. вересня на внесене кабінету, а 20-го вересня рано о 3. годині випущено Драйфуса в Рен на волю. Драйфус виїхав в напрямі до Нант. 20-го вересня рано о 4. годині здав ся також Герен. Перед здачею відвідав его пос. Мільвой і рідний брат, почім Герен, видачи безвихідність свого положеня, вийшов з своєї імпровізованої кріпости на улиці Шаброль і передав ся в руки поліції, котра его сейчас увязнила. Спонукою до здачи була обставина, що урядительство предириняло в ночи з 19. на 20-го міри насильного здобутя кріпости. З Гереном увязнено і его товаришів.

Neues W. Journal удержує, що криза кабінетова наступить сейчас по повороті цісаря з Мерану і що гр. Тун вже в Мерані вручить цісареві свою димісію. Вість ся видаєсь однак неімовірною.

Як дивлять обструкційні послы на конференцію д-ра Фукса, свідчить заява пос. Кіндермана на зборах в Шлюкенав 19. вересня Націонал сей сказав: Хто з німецьких послів важив ся би явитись на сій конференції хоч би лише задля необовязуючих нікого переговорів, сей буде в моїх очах «ein-elender und erbaermlicher Schuft und Schurke». Рівнож і Ost. Rundschau хоче напевно знати, що лівниця відкине запросини д-ра Фукса. Проча праса лівниці відказуєсь від участі в конференції, заставляючись тим, що Чехи на своїх зборах в Празі опять проголосили чеське державне право. Що Чехи заявили притім охоту до переговорів, німецька праса промовчує нарочно.

Politik дає відправу Побідоносцеві, кажучи, що дивним дивом оберпрокурор святійшого синода представив ся репортерови жидівско-ліберальної N. fr. Press-и поклонником такогуж лібералізму і Драйфусардом. Чехи не потребуєть патронату Росії, а жаден Чех не буде ні Москалем, ні православним.

Телеграми з Пратері вистять, що може ще в послідній хвили удасть ся Крігерови суперечности з Англією поладнати мирно. Ноту Чемберлена зле відшифровано і з того вийшли непотрібні колізії.

В справі заговору на Міляна доносять з Відня яко річ позитивну, що Австрія і Росія звернули увагу сербського урядительства на неконьче добрі наслідки, наколи би Мілян атенат Кнезевича схотів використати на знищене радикалів. З Білгороду вистять однак, що прокуратор обстає при своїм обжалованю. Через

валив до крови, то кости поломав. Бодай раз чуємо що иньшого. То ви її таки зараз сюда принесли?

ЗЕЙДЕЛЬ.

Пан учитель Готвальд...

ГОТВАЛЬД.

Я переходив якось так випадком тудя. Йшов із учительської конференції. Ну і забрав її таки зараз до себе. Моя жінка вишуквала щось миттю, аби її тіло хоч троха присушити.

БЕРГЕР.

Ну і щож в кінці показало ся?

ЗЕЙДЕЛЬ,

(Отягає ся). Та вона є пасербиця муляря Маттерна.

БЕРГЕР,

(збентежений хвилину).

Чия? Того паниці?

ЗЕЙДЕЛЬ.

Мати умерла якось буде шість неділь. Та зрештою кожний се і так знає. Так вам її поневіряв бив, лише тому, що прийшло йому щось до голови, що ось то я мавби бути батьком сеї дівчини.

БЕРГЕР,

(муркотить). Такий пущівірок.

ЗЕЙДЕЛЬ.

Він сидить тепер знова в Нідеркретшам та не від вчєра в корчмі. Корчмар дає йому кілька лише захоче.

БЕРГЕР.

Вже я раз тому драбови добре досоло. (Похиляєть ся над ліжком, аби заговорити до Ганусі). Дівчино! Скажи-но! Чого ти так стогнеш? Не бій ся мене! Не дивь ся на мене з таким страхом. Я-ж тобі нічого не заподію. Як ти називаєш ся? — Що кажеш? Я не розумію тебе. (Випрямовуєть ся. Міні здаєть ся, що сеєя дівчина є троха уперта.

ГОТВАЛЬД.

Вона налякала ся лише — Ганусю!

ГАНУСЯ.

(Шепче): Що...

ГОТВАЛЬД.

Ти мусиш відповідати пану вийтови.

ГАНУСЯ

(Тремтить): Милый Боже, міні зимно.

ЗЕЙДЕЛЬ,

(приходить з грогом).

На, випий се!

ГАНУСЯ,

(як передче).

Милый Боже, я голодна.

ГОТВАЛЬД,

(до вийта). Та коли її що подати, то не хоче їсти.

ГАНУСЯ.

Милый Боже, мене так страшно болить.

ГОТВАЛЬД.

Де тебе так болить?

ГАНУСЯ.

Я так бою ся,

БЕРГЕР.

Що-ж тобі хто робить? Хто? Ну, говори лише! — Я не розумію ані одного словечка, любе дитя. Се міні нічого не поможе. — Слухай но мене лише дівчино! Чи твій вічим поневіряв тебе? — Чи бив, кажу? — Замикав? Викидав з хати, так, що?... Ах, милый Боже, ну...

ЗЕЙДЕЛЬ.

Та вона мовчалива. Вже щось мусить її дуже допечи, аби що сказала. Вона, сказати-б, німа як ягня.

(Далі буде).

Н О В И Н К И.

последні дні промовляли оборонці. По їх промовах (19-го) забрав також слово Кнезевич і заявив, що він для ратованя свого життя зразу поіменував чотирох учасників заговору, що однак тепер відкликує рішучо своє давніше звання. Після з своїй обороні показав ся і прирік поправу.

Д о п и с ь.

Руска гімназія в Перемишлі.

У останніх часах Русини починають ся рушати по всіх місцях. Вирінає між рускою суспільністю раз-у-раз частіше гадка, що нам треба до скорішого нашого національного розвою руских шкіл, аби набирати ся знаня відразу у своїй рідній мові, аби улекшити собі науку і пр.

Але про се писало ся так багато, що ми не гадаємо розводити ся тут над сею справою. Нашою задачею є виказати як розвиваєть ся руска гімназія в Перемишлі, бо факти говорять все найліпше самі собою.

Чотири роки стоїть лише она, а за сей час вивела в широкий світ чотири дружини матуристів, разом 94 людей. Коли приглянемо ся гімназіяльним справозданям, то мусимо завважати, що число учеників з року на рік збільшаєть ся, пересічно о 36 (при кінці року шк.).

З кінцем шк. р. 1895 було 266 ^{3*})		
1896 > 294	присіст	25
1897 > 334		40
1898 > 359 ²		25 ²
1899 > 409 ⁴		52 ²

Разом за 4 роки було 1.396⁶

Коли пр. селянських синів до гімназії в Ряшеві ходить 600, то число тутешних селян, хоч систематично змагаєть ся, все таки дуже слабо заступлене; потім доперва слідуєть сини сьвящеників, а далі міщан-ремесників, народних учителів. Інші стани задля малої фреквенції пропускаємо.

	в р о к у				разом
	1896	1897	1898	1899	
Сини селян	101	128	138	148	515
сьвящ. 80	91 ¹	88 ¹	101 ²	260 ⁴	
міщ.-рем. 41	55	57	48 ¹	201 ¹	
нар. учит. 26	31	27 ¹	36 ¹	120 ²	

Як видко число синів сьвящеників лише з сим роком зрівналось з числом селянських синів в першій році. Скільки міщанських дітей значно обнизилась сего року. Сам Перемишль доставляє вельми маленький контингент до рускої гімназії; ба, що більше, се число постійно, упадає, за се змагаєть ся в польській гімназії, себ то Перемишль скорою ходою польонізуєть ся. І перемишльський повіт слабо підпирає школу. Найліпше се покажуть цефри:

	1896	1897	1898	1899	разом
Сам Перемишль	32	28	28	25	113
перемишльський повіт	52	64	79 ¹	87	282 ¹
інші гал. повіти	210	242	252 ¹	293 ⁴	997 ⁵
з Шлеска				3	3
з Росії				1	1

Як ми вже висше зазначили, сам Перемишль посилає що раз менше дітей, за то степенуєть ся число з поза Перемишля. Треба ще піднести сей радісний обяв, що число селянських синів росте досить скоро. Селяни бачать, що біда вже одною ногою поріг переступила, що на податки гроша не стає, на переднівку хліба нема, одним словом біда з всіх заулків визирає — та нех хоть мої сини так не мізерують, як я, іно жиби сї не пустив потому на пана, та мене сї стидав — чув я від них, проте висилають до гімназії, де по найбільшій часті самі одержують ся. Колиб гімназія зростала на далі, як досі (по 36), то за 12 літ подвоїла би ся. До речі завважаємо, що в польській гімназії було в 1898 р. 535, а з кінцем 1899 р. 542, себ то она збільшилась ледви о 7 учеників, а руска о 50! Значить ся руска гімназія розвиваєть ся гарно!

(Конець буде).

*) дрібні цифри в горі означають учеників-приватистів.

— **Нові члени палати панів.** Цісар іменував 24 нових членів австрійської палати панів. Між іменуваними находимо з Поляків д-ра Станіслава Мадейского, гр. Андрея Потоцкого і гр. Івана Шептицького. З послів теперішнього парламенту іменовано Мавтнера і Просковеця, членів ґрупки Мавтнерівської, котра з 11 членів зійде тепер на 9. Між другими удостоїв ся сеї чести і б. міністер фінансів др. Штайнбах. На Русинів забуто.

— **Демонстрація против §. 14.** В Грацу по замкненю соціально-демократичних зборів проти §. 14., учасники сих зборів удали ся до міста і демонстрували перед ратушом і соймом. Коли однак спостерегли що переїздив трамвай, на яким виділо число 14, повибивали в нїм всі шибби, нібито на памятку §. 14.

— **Львівська висша торговельна школа,** яка буде отворена 1. жовтня, обіймати ме лише перший рік, а буде прилучена до неї торговельна школа. Управителем сеї школи буде д. Антін Павловський, професор черновецької промислової школи. Буде она обіймати чотири класи, до яких ходити муть звичайні і надзвичайні студенти. Звичайні мусять мати укінчену середню школу. Чесного платити меть ся 20 зл. Викладава мова в тій школі буде польська, однак науки одного предмету уділити меть ся по німецьки.

— **Слюбний вельон згорів.** В церкві в Янові підчас слюбу дня 18. с. м. завив ся вельон на голові молоді з причини неосторожного обходження ся з сьвїчкою; коли би не притомність о. пароха, що задусив огонь, було би волосе молоді пішло з димом, а хто знає чи тоді не відступив би пан молодий від слюбу!

— **Про стан іспанської літератури** появила ся недавно в берлінським двотижневнику «Das literarische Echo» стаття д-ра Ганса Перльова. «Є се край, в яким ніхто не читає, тому, що ніхто не пише, а ніхто не пише, тому, що ніхто не читає». Так говорив про Іспанію в 1830 р. Маріано де Ляра, а Ганс Перльов годить ся на сю гадку та ілюструє її прикладами. В Барцельоні є п'ять а в респі Іспанії три накладові книгарні, але з того лише кілька в Барцельоні заслугує на таке імя; инші є радше друкарнями, що видають під своєю фірмою твори накладом авторів. А всі, навіть найславніші автори друкують свої твори власним коштом, та крім сего мусять платити номінальному видавцеві якийсь процент від проданого примірника. Чоловікови, що не є ознакменений з тими відносинами, видає ся дивною річю, коли почує, як літерати тїшат ся, що продали кілька примірників своїх творів, а ще дивнішим, коли побачить на столах цілі альбоми з наклеєними рецензіями, а навіть книгарськими оголошеннями, які автор уважає за свої почесні відзнаки і пописує ся ними в тій гадці, що так роблять на цілім сьвітї всі его товариші по фаху. Автори не встидають ся робити різні обітницї тим, що купуватимуть їх твори. Марниця іспанських літератів не має границі. Они жертвують їй родину, приятелів, часом навіть честь. Від часу американо-іспанської війни відносини погіршили ся на стілько, що всі видава від 1898 р. можна прочитати за дві неділі. В нормальних обставинах познанолене з іспанською літературою забере шість неділь часу.

— **Несподіваний наслідок флірту.** В Лондоні приключив ся недавно дуже інтересний випадок: Якийсь молодий чоловік залюбив ся в жінку дентиста, та хоч дізнав ся, що се слюбна жінка, старав ся конче зблизити ся до неї. Дійсно повело ся ему завести з нею розмову, а навіть зложив їй візиту, розумієть ся в такім часі, коли чоловік був зайнятий своєю працею. По его відході жінка розказала всьо чоловікови, та обоє рішили ся відобрати напрасному молодцеві охоту до дальшого флірту. Коли він прийшов у друге до хати дентиста, застав его несподівано самого пана дома, що поспитав его в тоні, в яким говорить ся звичайно про інтерес, чи прийшов в лікарській справі? Врadowаний панок сказав що як раз прийшов в справі зуба, що болить его вічно. Дентист завів его до ординаційної кімнати і без дальших поясень вирвав ему зуб, який показав на сліпо сей дивний пацієнт. По тій операції заплатив поведений у любові молодець гонорар за вирване цілком здорового зуба, та не хотів вже другий раз пробувати щастя.

— **Рабунок над раном.** До склепу корінного Герфорта при ул. Зиблікевича під ч. 17 вломались вчора рано о год. 4-ій незнані досі злодії і почали звідтам забирати гроші і товари. Коли субект, що спав в другім покою учув шелест в склепі, встав з ліжка і подивив ся до склепу, але оден зі злодіїв прискочив до него і ударив его по голові якимсь тупим знарядом і позбавив притомности. Злодії користаючи з сего, поутїкали.

— **Самоубийство касиера.** Вчора рано о год. 9. касиер підприємства будови желїзн. Пшеворек-Розвадів іменем Геллер погіб під колесами поїзду особового ч. 14 зараз по виїзді поїзду зі

стації до Ряшева. Кондуктор зауваживши се задержав поїзд. Тїло перетяте на трое; голова туловище і ноги лежали кожде осбно. Вносять з того, що Геллер положив ся сам на шинах і вижидав поїзду, а коли той лише рушив з місця, Геллер вискочив нагло з укритя і кинув ся на шини. Тїло зложено над берегом тору і накрито полотном аж до прибутя комісії. Догадують ся, що причиною самоубийства були браки в касі. Геллер мав день передтим програти в карти значнійшу квоту. Подорожні поспішного поїзду, що їхав до Львова рано, застали у вїзді калюжу крови, а в попереку тору трупа Геллера, прикритого полотном. Столик і два крісла уставлено для комісії, що ще тоді не прибула. Всі без виїмки пересьвідчені, що Геллер умисно кинув ся під колеса поїзду в намірі самоубийчим.

— **Стан урожаїв.** З околиці Підволочиск пишуть: З вимолоченої досі можна сказати ось що про зібране збіже. З морґа долїшньо австр. 10 д., жита 11 д., ячменю 10 д., вїска 8 д. — Сїмба озимини була би вже скінчена, як би вічна слота не перешкоджувала роботі. Отава заповідаєть ся дуже добра.

— **Дрібні вїсті.** Бурмістр Калуша, Людвик Фус, зрезигнував з своєї гідности. — Б Кассель застрілив ся 10-літний синок урядника, з боязни перед карою за провину в школі. — Фальшиві 20-геллерівки появили ся в обізі. Зроблені они є з цини темнійшої краски, тяжші, а кинені у стїл дають глухий відгомін. — Др. Краттер пробував в Александрії, де одержав посаду... кельнера платничого в однім з тамошних готелів. — В катедральнім соборі в Чернівцях відбуло ся 17. с. м. вінчаня п. Андрея Гумєнюка з п. Катериною, донькою Николая і Олени Рахмістрюків. — Торг на овочі уряджений буде в Кракові від 10. до 15. жовтня с. р. — Межи станицями Скурневичі а Плоцьою (під Варшавою) в наслідок зїрваня клину в апараті товарового поїзду слідувало зїрване потягу в двох частях. Відірвані вагони вдаряючи о передні части потягу, сировадили ушкоджене 6 вагонів ладівних, причім потерпіли 1 кондуктор і 2 людей зі залізничої служби. — В Рожанці пов. скольського появили ся вовки. — Француска рада міністрів завітувала 300.000 франків на оборону Франції проти небезпеки заволїчення чуми. — В Мадаґаскарі стверджено урядово кілька случаїв чуми.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудні і в тім часі може кождий з неї користати. До дому визначають ся книжки лише за кавцією. — Канцелярия Товариства отворена від год. 9—12 рано і від 3—6 по полудни. В неділі і сьвята льокаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецького ч. 26.

Т е л е г р а м и.

Меран, 21. вересня. Вчора сполудня о годині 3. прибув тут цісар з архикн. Франціском Фердинандом, щоби взяти участь в торжестві на честь Андрія Гофера. На повитанє цісаря явились архикн. Евґен і Фердинанд Кароль, дальше гр. Тун і Дінавлі. Нарід витав цісаря з одушевленем. Дворець і місто удекоровані. З двірця відїхав цісар до замку Ротенштайн. Вечером відбуло ся в театрі галева представленє. І тут витано цісаря з неложним одушевленем. Вечером горіли на вершках огні.

Відень, 20. вересня. Опозиційна праса заговорила вже напевно про димісію теперішного кабінету.

Відень, 21. вересня. Після «Deutsche Ztg.» кандидатами на президента нового кабінету суть: кн. Ліхтенштайн, Дінавлі і бар. Еренталь. Вість єю оснорює однак «Vaterland».

Відень, 21. вересня. Посли Леміш (в імени націоналів) і Шикер (в імени поступовців) відписали Функому, що они не являть ся на збори віденські в цілях обсилки конференції Фукса. Рівнож і «Bohemia» пише, що др. Фукс не повитає в своїм бюрі членів німецької Gemeinbuergschaft.

Прага, 21. вересня. «Narodni Listy» в статі «Криза кабинетова» велють собі писати з Відня, що годі затаїти факт, що криза зближає ся. На разі она ще не актуальна, але небавом послїдує. Гр. Тун ані его кабінет не держав ся своїх портфельів. Гр. Тун обяв управу в тяжких услївах, котрих трудність ще змогла ся. Через покликанє Хлюмецького до Ішлю ободрилась лївїця. Німці зажадали, щоби їм за залишенє обструкції пожертвовано кабінет і теперішню систему управи. Ще більше зросли надїї на успіх

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

лівці по маневрах в Райхенштаді. День 24-го вересня буде для Австрії днем критичним першої степені, подібно як 28. падолиста 1897 р.

Прага, 21. вересня. »Politik« в ситуаційнім артикулі промовляє за тим, щоби ще теперішня парламентарна більшість поладвала угоду з Угорщиною, а разом звертає ся проти евентуального урядничого кабінету з гр. Біляндтом на чолі.

Любляна, 21. вересня. »Slov. Narod« доносить, що рішенє в справі кабінетової кризи послїдує ще в Мерані і що кабінет гр. Туна не буде вже переводити угорської угоди. »Slovenec« подає за причину уступлення гр. Туна сю обставину, що католицькі людовці і Поляки ведуть тепер політику на власну руку і опустили вже гр. Туна.

Париж, 21. вересня. Герен піддав ся вчера, бо з розказу міністра війни Галіфета 20. вересня жовїри мали взяти кам'яницю, в котрій замкнув ся Герен, приступом. В слїд за тим приятелі Герена випросили у Вальдека-Русо позволенє, щоби Герен міг добровільно здати ся. Президент кабінету згодив ся на се предлженє. Герен поставив услїве, що товариші єго не будуть карані. Хату, в котрій сидів Герен дезинфекціоновано. Герен пересидів в своїй твердині 38 днів. Кшти стереження єго винесли до міліона франків. Президент суду Беренже перелухав вчера Герена.

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:50	з Зимної-води	6:15	» » дв. Підзамче	
	7:10	з Янова	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:40	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	6:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:55	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:45	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	7:44	» » на дв. головний	9:10	до Янова	
	8:05	з Сокаля, Рави рускої	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусатина дв. Підз.	
	8:15	з Кракова, Відня, Вршави, Пешту ч. Пер.	9:35	» » дв. гол.	
1:30	9:00	з Ярослава і Любачова	9:53	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
	11:15	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	10:10	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
1:50	11:55	з Янова	12:50	» » тільки в неділі і свята	
	1:01	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1:40	від 7. вер. до 15. пад. включно	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	2:55	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рянів	
2:35	5:40	» » на дв. го. ов.	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова	3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
Ніч			3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
	8:45	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	3:26	до Брухович	
	6:10	з Іцкан, Сучави	5:25	до Ярослава	
	6:20	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	Ніч		
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	12:50	3:21 до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	9:21	з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:10	до Сокаля і Рави рускої	
12:30	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	7:20	до Тернополя дворець головний	
	10:08	» » на дв. голов.	7:42	» » дворець Підзамче	
	10:25	з Лавочного (Пешту) Хирова	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	10:30	зі Сколього, Калуша	8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	12:10	з Підволочиск на дворець Підзамче	9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	3:05	на дворець головний	2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	3:30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	6:00		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
			11:32	» » дв. Підзамче	
			4:10	до Кракова (Відня, Берліна)	
			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пога нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій ризить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє поясненє в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзд.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впроеєв. Мятроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звариди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих!

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи »Дністра« дуже умірковані, услїва обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1898 року винесли виплачені шноди 527.790 зр. 67 кр. Полїси »Дністра« приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за платою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в »Дністрѣ«. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів »Дністра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупіві:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко і т.д. в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Ільчї товари по умірених цінах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільського житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

Історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерійних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3¹/₂ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.